

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

30.11.2020

с.Старое Дрожжаное

КАРАР

№ 653

2021-2023 елларга Чүпрәле муниципаль районының сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру, физик культура һәм спортны үстерү муниципаль программа

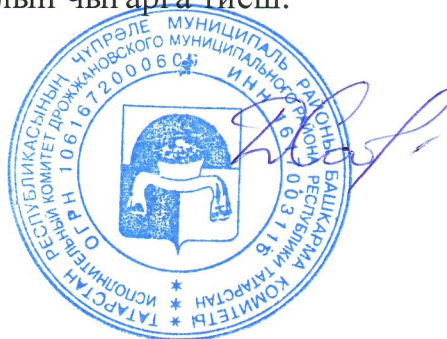
Халыкның барлык категорияләре өчен дә шартлар тудыру, яшьләр арасында социаль-тискәре күренешләренә профилактикалауның нәтижәле системасын гамәлгә кертү исәбеннән Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. 2021-2023 елларга Чүпрәле муниципаль районының сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру, физик культура һәм спортны үстерү Муниципаль программа расларга.

2. Чүпрәле муниципаль районының финанс-бюджет палатасына ел саен чираттагы финанс елына район бюджетын формалаштырганда, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы бюджетыннан күрсәтелгән максатларга жибәрелә торган акчалар чикләрендә, мөмкинлекләренә исәпкә алып, Программа чараларын гамәлгә ашыру өчен акчаларны күздә тотарга.

2. Әлеге карар рәсми басылып чыгарга тиеш.

Башкарма комитет житәкчесе:

Д. Ә. Сатдинов

Татарстан Республикасы
 Чүпрәле муниципаль районы
 Башкарма комитеты
 «30» 11 2020елның 653
 карарына кушымта

2021-2023 елларга Чүпрәле муниципаль районының сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру, физик культура һәм спортны үстерү Муниципаль программасы

Программа паспорты

Программаның исеме	2021-2023 елларга Чүпрәле муниципаль районының сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру, физик культура һәм спортны үстерү Муниципаль программа (алга таба-Программа)
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге
Программаның төп башкаручылары	<ul style="list-style-type: none"> - Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты - Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге; - Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының «спорт мәктәбе» МБМУ(МБО); - Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының «Созидание» яшәү урыны буенча "Яшьләр (яшүсмерләр) клубы"(МБУ); - Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының "ФОРПОСТ» жәмәгать тәртибен саклау буенча яшьләр формированиеләре үзәге" МБУ; - «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» МКУ - «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге» МКУ; - Россия Эчке эшләр министрлыгының Татарстан Республикасы Чүпрәле районы буенча бүлеге; - Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Чүпрәле муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге; - «Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» ГАУЗ; - спорт төрләре буенча федерацияләр филиаллары; - Чүпрәле муниципаль районының авыл жирлекләре район предприятиеләре, учреждениеләре һәм оешмалары

<p>Программаның максаты</p>	<ul style="list-style-type: none"> - сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруда физик культура һәм спортның ролен арттыру; - массакуләм физик культураны тотрыклы үстерү; - халыкның сәламәтлеген ныгыту, районда спорт имиджын алга этәрү; - яшьләрне физкультура-спорт эшчәнлегенә жәлеп итү хисабына халык арасында авырулар дәрәжәсен киметү; - республика дәрәжәсендә чыгышлар күрсәткечләрен яхшырту
<p>Программаның бурычлары</p>	<ul style="list-style-type: none"> - халыкның барлык категорияләре өчен дә шартлар тудыру.; - яшьләр арасында социаль-тискәре күренешләрен профилактикалауның нәтижәле системасын гамәлгә кертү; - спорт инфраструктурасының үсеше һәм тотрыклы эшләве; - яшәү урыны буенча һәркем файдалана алырлык шартлар тудыру, физик культура, уку, спорт белән шөгыйльләнү өчен хезмәт эшчәнлегенә урыннары буенча уңайлы шартлар булдыру; - массакуләм спортны популярлаштыру һәм халыкның төрле катламнарын физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүгә жәлеп итү юлы белән халыкның сәламәтлеген ныгыту өчен шартлар тудыру.; - халыкка спорт хезмәтләре күрсәтүнең яна формаларын кертү, аларның күләмен һәм сыйфатын арттыру; - халыкның даими рәвештә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә ихтыяжын формалаштыру, халыкның сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау; - спортның өстенлекле төрләрен үстерү өчен шартлар тудыру һәм югары класслы спортчылар әзерләү.
<p>Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары</p>	<p>2021-2023 еллар</p>
<p>Программаны финанслау чыганакалары</p>	<p>Программаны финанслау чыганакалары - төрле дәрәжәдәге бюджетлар (федераль, республика, жирле), спорт төрләре буенча федерация филиаллары житәкчеләренә спонсорлык чаралары.</p> <p>Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм, тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.</p>

<p>Бүлекләр исемлеге</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру, физик культура һәм спортны үстерү буенча оештыру чаралары. 2. Мәктәпкәчә яшьтәге балаларга һәм укучы яшьләргә физик тәрбия бирү. 3. Хезмәт халкын һәм өлкән яшьтәге гражданны физик тәрбияләү. 4. Инвалидлар арасында физик культура һәм спорт. 5. Спорт төрләре буенча Федерация эшен камилләштерү. 6. Матди-техник базаны үстерү. 7. Мәгълүмати-пропаганда эше
<p>Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижеләре</p>	<ul style="list-style-type: none"> - физкультура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүче халыкның чагыштырма авырлыгын арттыру; - район халкының авырулар дәрәжәсе кимү; - халыкның эшкә сәләтлелеген арттыру; - халыкның үз сәламәтлегенә карата аңлы мөнәсәбәтен формалаштыру һәм гомер озынлыгын арттыру.; - физкультура-сәламәтләнү һәм спорт-массакүләм эшнең яңа формаларын кертү; - физик культура һәм спортның матди-техник базасын ныгыту һәм камилләштерү; - спорт корылмаларының нәтижәле эшләве өчен шартлар тәмин итү; - халыкның барлык категорияләрендә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен спорт объектларының һәм учреждениеләрнең һәркем өчен мөмкин булуын тәмин итү; - спорт майданчыклары (хоккей кортлары, волейбол, баскетбол, футбол, уен майданчыклары) тәмин ителешенң процентын арттыру; - халыкның массакүләм спорт төрләре белән шөгыйльләнүен арттыру; - мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр өчен физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен шартлар тудыру; - республика, бөтенроссия ярышларында югары нәтижеләргә ирешү. - «Хезмәткә һәм оборонага әзер» (ГТО) Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы нормативларын үтәгән район гражданнының өлешен арттыру)
<p>Программаның үтәлешен контрольдә тоту</p>	<p>Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы башкарма комитеты</p>

I. Программаны тормышка ашыру сферасының гомуми характеристикасы, шул исәптән аларны хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Әлеге Программа Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2019 елның 5 мартындагы 159 номерлы карары, «Физик культура һәм спорт турында» 2008 елның 8 октябрендәге 99-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Россия Федерациясендә физик культура һәм спорт турында» 2007 елның 04 декабрендәге 329-ФЗ номерлы Федераль закон, «2019-2023 елларга Татарстан Республикасында физик культура һәм спорт үсеше» дәүләт программасы, «Физик культура һәм спорт турында» 2008 елның 8 октябрендәге 99-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының 2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына социаль-иқтисадый үсеш стратегиясе исәпкә алып эшләнде.

Программа сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга, сәламәтлекне ныгытуга, физик активлыкны һәм халыкның барлык яшъ төркемнәренә эзерлеген арттыруга, тулы канлы ял һәм сәламәт ял өчен шартлар тудыруга, спорт резервын эзерләүгә һәм республика, Россия һәм халыкара спорт ярышларында район спортчыларының уңышлы чыгыш ясавына юнәлтелгән чараларны башкаруны күздә тотта.

Физик культура, кешенә сәламәт яшәү рәвеше гомуми культура чикләренә берсе булып тора, күп очракта кешенә яшәү рәвешен билгели. Физик культура һәм спортны үстерү-нәтижәле социаль сәясәтнең иң мөһим өлешләреннән берсе.

Ижтимагый анда жәмгыятьнең һәм һәр кешенә физик культурасы сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру һәм гамәлгә ашыруның төп шарты булып тора, ул, үз чиратында, яхшы кәеф һәм күтәрәнке кәеф нигезе генә түгел, жәмгыятьне савыктыруга, аның күп кенә социаль проблемаларын хәл итүгә юл да.

Үсеп килүче буынны тәрбияләүдә һәм сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруда физик культура һәм спорт, шулай ук яшьләр арасында социаль-тискәре күренешләргә профилактикалау, яшьләргә хокукый һәм психологик-педагогик ярдәм күрсәтү буенча чаралар мөһим роль уйный. Алда санап үтелгән барлык шартлар да физкультура һәм спортны үстерү өлкәсендә килеп туган проблемаларны программа ысуллары белән хәл итү зарурлыгына бәйле.

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында физик культураны һәм спортны үстерү уздырыла торган социаль сәясәтнең өстенлекле юнәлеше булып тора һәм норматив-хокукый нигезгә нигезләнә. Физик культура һәм спортны үстерү өчен зур мөмкинлекләр тудырыла.

Спорт инфраструктурасын үстерү һәм эзлекле камилләштерү өлкәсендә уңай динамика күзәтелә.

Чүпрәле муниципаль районында 110 спорт корылмасы бар, шул исәптән 1 универсаль спорт залы, 1 боз аренасы, 1 физкультура-сәламәтләндерү комплексы, 1 ябык йөзү бассейны, 36 яссылык спорт корылмасы, 24 спорт залы, 30 яңа универсаль спорт майданчыгы, 15 башка спорт корылмасы бар. 2013 елдан 2020 елга кадәр 16 авыл жирлегендә Президент программасы буенча 30 универсаль спорт майданчыгы файдалануга тапшырылган. 2018 елда президент

программасы кысаларында төзелгән «Алтын» универсаль спорт залы ачылды. Шул ук елның декабрендә «2016-2020 елларга Россия Федерациясендә физик культура һәм спорт үсеше» федераль максатчан программасы кысаларында төзелгән «Алтын Барс» боз аренасы үз ишекларен ачты. 2019 елның февралендә «Иске Чүпрәле авылының көньяк-көнбатыш өлешен комплекслы төзекләндерү» федераль максатчан программасы кысаларында төзелгән «Чемпион» физкультура-сәламәтләндрү комплексы үз эшен башлады. 2019 елда «Демография» милли проекты һәм «спорт-тормыш нормасы» федераль проекты кысаларында «Хезмәткә һәм оборонага эзер» Бөтенроссия ГТО нормативларын үтәү өчен майданчык төзелде һәм ачылды.

2021-2023 елларга физик культураны һәм спортны үстерү максатлары булып физик культураны, спортны үстерү, аларны район халкының сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруда куллану, физкультура-савыктыру һәм спорт эшен үстерүдә катнашучы барлык учреждениеләр һәм ижтимагый оешмалар эшчәнлегенә нәтижәлеләген арттыру тора.

Әлеге тармакны үстерү бурычлары:

- балалар, яшүсмерләр, яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен һәм яшьләр арасында сәламәтлекне ныгыту һәм саклау буенча тиешле күнекмәләр формалаштыру;

- матди-спорт базасын камилләштерү;

- физкультура кадрларының һөнәри осталыгын күтәрү;

- физик тәрбия һәм спорт эзерлеге буенча инновацион технологияләр эшләү.

Районыбызда физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүнең массачыллыгын арттыру буенча зур эш алып барыла. Ел дәвамында укучылар арасында спартакиадалар, район үзәге, авыл жирлекләре оешмалары һәм учреждениеләре арасында спартакиада үткәрелә. Иң массакуләм чаралар арасында: «Татарстан чаңгы юлы» массакуләм узышы, Бөек Ватан сугышында жиңүгә багышланган «Алга - Жиңүгә» жиңел атлетика эстафетасы, Физкультурачы көне, «Татарстан кроссы» массакуләм йөгерү, «ГТО» ВФСКның барлык катламнары арасында жәйге һәм кышкы фестивалъләре.

Россия Пензионерлар союзының жирле бүлекчәсе белән берлектә ел саен апрель-май айларында пенсионерлар арасында «Өченче яшь» спартакиадасы үткәрелә, безнең район ветераннары республика ярышларында һәм Спартакиадаларында катнашалар.

Ярышларны оештыруда төп ярдәмчеләр-спорт федерациясе, шулай ук районның волонтерлык хәрәкәте.

Районда физик культура һәм спорт өлкәсендә Чүпрәле муниципаль районының «спорт мәктәбе» муниципаль бюджет учреждениесе эшли. Чүпрәле муниципаль районының спорт мәктәбе бюджет муниципаль учреждениесе булып тора. Спорт мәктәбе базасында 8 спорт корылмасы бар: 2 (ике) хоккей майданчыгы, 1 (бер) футбол майданчыгы, йөзү бассейны, боз аренасы, универсаль спорт залы, физкультура-сәламәтләндрү комплексы, йөгерү юлы булган мини-футбол майданчыгы һәм «Хезмәткә һәм оборонага эзер» Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы нормативларын үтәү өчен майданчык.

Бүгенге көндә мәктәп спортның 7 төре буенча эшли: көрәш, йөзү, хоккей, чаңгы ярышлары, волейбол, бадминтон һәм футбол. Спортның бу төрләре белән 476 укучы шөгылләнә. Ярышлар һәм квалификация таләпләрен үтәү нәтижәләре буенча ЕВСК укучыларга спорт разрядлары бирелде: 1 разряд - 6 спортчы, ә 121 спортчы массалы разрядларга ия.

Физик культураны һәм спортны пропагандалау өчен яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге тарафыннан агымдагы ярышлар һәм район һәм республика ярышларында иң көчле спортчыларның чыгышлары буенча массакүләм мәгълүмат чараларын материаллар белән оператив тәмин итү системасы эшләнде. Шулай ук Чүпрәле муниципаль районының Интернет-сайты даими рәвештә яңа спорт мәгълүматы белән тулыландырылып тора. Барлык спорт чаралары массакүләм мәгълүмат чараларында, шул исәптән “Туган як” район газетасында да яктыртыла.

Баян ителгәннәрдән чыгып, 2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында физик культура һәм спортны үстерүнең төп юнәлешләрен формалаштырырга мөмкин:

- сәламәтлекне актив саклау һәм ныгыту, мәдәният дәрәжәсен һәм сәламәтлек потенциалын күтәрү, вакытыннан алда үлем-китемне кисәтү. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы халкының уртача гомер озынлыгын һәм тормыш сыйфатын арттыру;

- халыкның сәламәтлеген ныгыту буенча чараларда катнашуга мотивация тудыру, шәхси белемнәрен һәм сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен үстерү;

- районның спорт оешмаларын һәм учреждениеләрен массакүләм физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт дәрәсләрендә катнашуга һәм уздыруга актив жәлеп итү;

- мәктәп һәм мәктәпкәчә яшьтәге балаларга физик тәрбия бирүнең сыйфатын күтәрү;

- районда эшләүче яшьләр, хезмәткәрләр һәм яшьләр арасында спорт-сәламәтләндерү чараларын оештыру һәм үткәрү;

- сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру һәм социаль-тискәре күренешләргә кисәтү максатыннан, «Форпост " жәмәгать тәртибен саклау буенча яшьләр берләшмәсе эшчәнлеген тормышка ашыру»;

- массакүләм физик культура һәм спортны үстерү, чаңгы базасы төзү, спорт инвентаре алу.;

- физик культура һәм спорт өлкәсенә өстәмә ресурслар, спонсорлык чараларын жәлеп итү өчен шартлар тудыру.;

- «Хезмәткә һәм оборонага эзер» (ГТО) Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы нормативларын үтәгән район гражданның өлешен арттыру.

Көтелгән нәтижәләр:

- халыкның үз сәламәтлегенә карата аңлы мөнәсәбәтен формалаштыру һәм гомер озынлыгын арттыру.;

- физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт-массакүләм эшнә яңа формаларын кертү;

- физик культура һәм спортның матди-техник базасын ныгыту һәм камилләштерү;

- спорт корылмаларының нәтижәле эшләве өчен шартлар тәэмин итү;
- халыкның барлык категорияләрендә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен спорт объектларының һәм учреждениеләрнең һәркем өчен мөмкин булуын тәэмин итү;
- спорт майданчыклары (хоккей кортлары, волейбол, баскетбол, футбол, уен майданчыклары) тәэмин ителешенен процентын арттыру;
- халыкның массакүләм спорт төрләре белән шөгыйльләнүен арттыру;
- мөмкинлекләре чикләнган кешеләр өчен физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен шартлар тудыру;
- республика һәм бөтенроссия ярышларында югары нәтижәләргә ирешү.
- «Хезмәткә һәм оборонага эзер» (ГТО) Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы нормативларын үтәгән район гражданның өлешен арттыру.

II. ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ, ПРОГРАММА ЧАРАЛАРЫ, КӨТЕЛГӘН АХЫРГЫ НӘТИЖӘЛӘРНЕ ТАСВИРЛАУ, АНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ ВАКЫТЫ ҺӘМ ЭТАПЛАРЫ

Программаның төп максаты

- сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруда физик культура һәм спортның ролен арттыру;
- массакүләм физик культураны тотрыклы үстерү;
- халыкның сәламәтлеген ныгыту, районда спорт имиджын алга этәрү;
- массакүләм спортны популярлаштыру һәм халыкның төрле катламнарын физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүгә жәлеп итү юлы белән халыкның сәламәтлеген ныгыту өчен шартлар тудыру.

Бу максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

- халыкның барлык категорияләре өчен дә шартлар тудыру.;
- яшь буынны тәрбияләү һәм гражданлык хәле формалашу системасын формалаштыру һәм гамәлгә кертү.;
- яшьләр арасында социаль-тискәре күренешләргә профилактикалауның нәтижәле системасын гамәлгә кертү;
- спорт инфраструктурасының үсеше һәм тотрыклы эшләве;
- яшәү урыны буенча һәркем файдалана алырлык шартлар тудыру, физик культура, уку, спорт белән шөгыйльләнү өчен хезмәт эшчәнлеген урыннары буенча уңайлы шартлар булдыру;
- халыкка спорт хезмәтләре күрсәтүнең яңа формаларын кертү, аларның күләмен һәм сыйфатын арттыру;
- халыкның даими рәвештә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә ихтияжын формалаштыру, халыкның сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау;
- спортның өстенлекле төрләрен үстерү өчен шартлар тудыру һәм югары класслы спортчылар әзерләү.

Әлеге бурычларны хәл итү район халкының сәламәтлеген ныгыту өчен шартлар тудырырга, массакүләм спортны үстерергә һәм популярлаштырырга,

районның спорт имиджын республика дәрәжәсендә алга этәрү максатларында халыкның төрле катламнарын физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүгә жәлеп итәргә мөмкинлек бирәчәк.

Аны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген мониторинглау өчен түбәндәге индикаторлар кулланылачак:

- СШ шөгыйльләнүче балалар һәм яшүсмерләр саны, кеше;
- спорт корылмалары, берәмлекләр;
- спорт өчен билгеләнгән объектларның бердәм үткәрү сәләте, процент;
- даими рәвештә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүче халыкның чагыштырма авырлыгы;
- «Хезмәткә һәм оборонага эзер» (ГТО) Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы нормативларын үтәгән район гражданны, «Хезмәткә һәм оборонага эзер» (ГТО) Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы нормативларын тапшыруда катнашкан халыкның гомуми саныннан;
- физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүче укучылар һәм студентлар, гомумән алганда, укучылар һәм студентлар саны, процент.

Программа 2021-2023 еллар дәвамында тормышка ашырылачак.

III. ПРОГРАММАНЫ РЕСУРСЛАР БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮНЕ НИГЕЗЛӘУ

Программаны тормышка ашыру өчен, мөмкинлекләрдән чыгып, Татарстан Республикасы бюджеты һәм жирле бюджет акчалары жәлеп ителә, шулай ук авыл һәм бюджеттан тыш чыганақлардан акча жәлеп итү күздә тотыла.

Программаны финанслау күләме жирле бюджет акчалары хисабына 576,3 мең сум тәшкит итә, шул исәптән:

2021 ел-192,1 мең сум,

2022 ел-192,1 мең сум,

2023 ел-192,1 мең сум.

Искәрмә: финанслау күләмнәре фаразланган характерда һәм жирле бюджет мөмкинлекләрен исәпкә алып, тиешле елга ел саен төзәтмәләр кертергә тиеш.

Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыруга чараларны башкаручыларның төп эшчәнлеген финанслауга бүлеп бирелгән акчаларны файдалану күздә тотыла.

IV. ПРОГРАММА РЕАЛИЗАЦИЯСЕ МЕХАНИЗМЫ

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлегә Программада катнашучылар эшчәнлеген гамәлгә ашыруда һәм координацияләүдә җаваплы булып тора, ул район учреждениеләре, оешмалары, предприятиеләре һәм авыл жирлекләре житәкчеләре белән берлектә:

- программа чаралары исемлеген, аларны тормышка ашыру чыгымнарын, шулай ук Программаны тормышка ашыру механизмын аныклау буенча билгеләнгән тәртиптә тәкъдимнәр әзерли;

- максатчан индикаторлар исемлеген һәм аларны квартал саен бүлүнә аныклай.

Хисап бирү мәгълүматын жыю һәм эзерләү өчен жаваплы булып Чүпрәле муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләрә, спорт туризмы бүлгә тора.

V. ПРОГРАММАНЫҢ СОЦИАЛЬ НӘТИЖӘЛЕЛЕГЕН БӘЯЛӘУ

Программаны гамәлгә ашырудан социаль нәтижәлелеккә түбәндәгеләр исәбенә ирешеләчәк:

- район халкының физик культура һәм спорт белән шөгылләнү дәрәжәсен күтәрү;

- район спортчылары республика һәм бөтенроссия ярышларында ирешкән нәтижәләрнең үсешә;

- халыкның төрлә төркөмнәрә арасында авырулар санының кимүә;

- хәрби хезмәткә чакырылуға кадәргә һәм хәрби хезмәткә чакырылу яшендәгә егетләрнең физик эзерлеген яхшырту;

- оештырылмаган төркөм балаларны һәм яшьләрне спорт белән даими шөгылләнүгә жәлеп итү;

- физкультура-спорт хезмәтләрненә, шул исәптән түләүлә хезмәтләрненә үтемлеләген, төрлеләген һәм сыйфатын арттыру;

- мөмкинлекләрә чикләнгән кешеләрне физик тернәкләндерү һәм социаль адаптацияләү өчен мөмкинлекләрне киңәйтү;

Программаны гамәлгә ашырудан икътисадый нәтижәлелек түбәндәгеләргә нигезләнгән:

- хезмәт житештерүчәнлеген арттыруға халык арасында авырулар санын киметү һәм гомәр озынлығын арттыру нәтижәсә буларак ирешү;

- физик культура һәм спорт өлкәсендә белем бирү кластерын булдыру хисабына бюджет акчаларын тотуның нәтижәлеләген арттыру.

2021-2023 елларга Чүпрәле муниципаль районының сәламәт яшәү рәвешен, физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасының кушымта

«2021-2023 елларга Чүпрәле муниципаль районының сәламәт яшәү рәвешен, физик культураны һәм спортны үстерү» муниципаль программасының чаралар планы, сроклары һәм финанслау чыганаclarы

т/б	Чаралар атамасы	Үтәү вақыты (еллар)	Финанслау чыганагы Мең сумнарда			Башкаручылар
			2021	2022	2023	
1	2	3	4	5	6	7
1. Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру, физик культура һәм спортны үстерү буенча оештыру чаралары						
1.1	Халыкның физик культура һәм спорт белән даими шөгелләнүчеләр саны буенча статистик тикшеренүләргә формалаштыру	ел саен	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге
1.2	Ведомство карамагындагы учреждениеләр һәм оешмаларның хезмәт коллективларында сәламәт яшәү рәвешен өчен хәрәкәт формалаштыру: - ГТО нормаларын тапшыру - яшьләр хәрәкәте үсеше; - ижтимагый берләшмәләргә үстерү.	ел саен	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге
1.3	Халыкны сәламәтләндерү һәм физик тәрбия системасын камилләштерү буенча тикшеренүләр үткөрү	2021-2023 еллар	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге, Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мэгариф бүлгеге»
1.4	Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарына, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарларына, район башлыгының һәм Башкарма комитет житәкчесенң түбәндәгә	2021-2023 еллар	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге, "Чүпрәле муниципаль

	<p>мәсьәләләр буенча карарлары һәм күрсәтмәләре проектларын эзерләргә:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 18 яшкә кадәргә затларга тәмәкә эшләнмәләрен сатуны чикләү; - наркотик чараларны явыз ният белән куллануга һәм аларның законсыз әйләнешенә каршы тору буенча; - балалар һәм яшьләрнең ялын һәм мәшгульлеген оештыру буенча киңәшмә; - профессиональ спортчыларга ярдәм итү буенча 							районы Башкарма комитетының мөғариф бүлгеге" МКУ
1.5	2001 елның 10 июлендәгә 87-ФЗ номерлы "Тәмәкә тартуны чикләү турында" Федераль закон бозуларны ачыклау һәм чикләүгә юнәлдерелгән төрлө милек рәвешләрендәгә сәүдә һәм жәмәгәт туклануы объектларын комплекслы тикшерүләр оештыру	2021-2023 еллар	-	-	-	-	-	Авыл жирлекләре (киләшү буенча), Татарстан Республикасы Чүпрәле районы буенча Россия Эчке эшләр министрлыгы бүлгеге
1.6	Мәктәпкәчә яшьгә балаларның һәм укучының физик эзерлеген һәм физик эзерлеген тикшереп торуну оештыру; авыруларны диагностикалау һәм авыруларның аерымы төрләрен кисәтү һәм дөваллау программаларын эшләү	2023 елга кадәр	-	-	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге, "Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мөғариф бүлгеге", «Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» ГАУЗ;
2. Мәктәпкәчә яшьтәгә балаларга һәм укучы яшьләргә физик тәрбия бирү								
2.1	Районның мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә һәм гомуми белем бирү мәктәпләрендә матди-техник базаны үстерү	2021-2023 еллар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	«Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мөғариф бүлгеге» МКУ
2.2	Физик культура һәм спорт мәсьәләләре буенча мәктәп һәм спорт мәктәбе укучыларының квалификациясен күтәрү һәм яңадан эзерләү	2021-2023 еллар	-	-	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге, "Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мөғариф бүлгеге" МКУ

2.3	Укучыларның сәламәтлөгә торышын комплекслы мониторинглауны оештыру һәм гамәлгә ашыру: - укучының сәламәтлөгә торышы турында мөгълүматлар базасын булдыру (сәламәтлек паспорты); - дәрестә саклау технологияләрен кергү	2021-2023 еллар	-	-	-	«Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мөгариф бүлөгә» МКУ
2.4	Районның спорт мөктәбәндә һәм спорт учреждениеләрендә « Ачык ишекләр көне үткөрү»	2021-2023 еллар	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлөгә, "Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мөгариф бүлөгә", Чүпрәле муниципаль районы «Спорт мөктәбе» МБУ
2.5	«Әти, әни, мин - спорт гайләсе» спартакиадасын үткөрү	2021-2023 еллар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлөгә, "Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мөгариф бүлөгә", Чүпрәле муниципаль районы «Спорт мөктәбе» МБУ
2.6	Район мөктәпләре арасында олимпиадалар, спорт бәйрәмнәре, ярышлар, спартакиадалар оештыру һәм үткөрү. зона һәм республика ярышларында катнашу.	2021-2023 еллар	МБ 90,0	МБ 90,0	МБ 90,0	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлөгә, "Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мөгариф бүлөгә", Чүпрәле муниципаль районы «Спорт мөктәбе» МБУ
2.7	Мөктәпкәчә яшьтәге балаларның физик үсешә торышына мониторинг үткөрү	2021-2023 еллар	-	-	-	«Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мөгариф бүлөгә» МКУ
2.8	Район укучылары арасында «Хезмәткә һәм оборонага әзер» ВФСК нормативларын үтәү	2021-2023 еллар	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлөгә, "Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мөгариф бүлөгә",

									Чүпрәле муниципаль районы «Спорт мектебе» МБУ	
2.9	Каникул вакытында балаларның ялын һәм саламәтләндрәүен оештыру	2021-2023 еллар	Республика бюджеты	Республика бюджеты	Республика бюджеты	Республика бюджеты	Республика бюджеты	Республика бюджеты	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгәе, "Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мөғариф бүлгәе" МКУ	
2.10	Яшь спортчылар өчен жәйге спорт-саламәтләндрәү лагерен оештыру һәм уздыру	2021-2023 еллар	Республика бюджеты	Республика бюджеты	Республика бюджеты	Республика бюджеты	Республика бюджеты	Республика бюджеты	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгәе, "Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мөғариф бүлгәе" МКУ	
2.11	Балалар һәм яшүсмерләрнең сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау буенча шигырьләр, жырлар, рәсемнәр конкурсы	2021-2023 еллар	МБ 5,0	МБ 5,0	МБ 5,0	МБ 5,0	МБ 5,0	МБ 5,0	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгәе, "Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мөғариф бүлгәе" МКУ	
2.12	Наркотикларга, алкогольга, тәмәке тартуға каршы көрәш буенча «Наркотикларга юк дип әйт!» , «Бөркетләр тәмәке тартмый!», «Мин тормышны сайлайым»	2021-2023 еллар	-	-	-	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгәе, "Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мөғариф бүлгәе" МКУ	
2.13	Куркынычсызлык төркемнәрен ачыклау максатында балалар һәм яшүсмерләрнең киң массасын тикшерү. Авыр үстәрелә торган шөхәсләрнең үзгәнчәкләрен исәпкә алып, юнәлешле йогынтыны әхлакый һәм физик тәрбияләү чараларын һәм ысулларын эшләү	2021-2023 еллар	-	-	-	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгәе, "Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мөғариф бүлгәе" МКУ	
3. Хезмәт халкын һәм өлкән яшьтәге гражданның физик тәрбияләү										
3.1	Диспансерлаштыру нәтижәләре буенча халыкның сәламәтләндрәүе торышын тикшереп	2021-2023 еллар	-	-	-	-	-	-	«Чүпрәле РҮХ» ГАУЗ	
3.2	Район халкы арасында «Хезмәткә һәм оборонага әзер» Бетенроссия физкультур-спорт комплексы нормативларын үтәү	2021-2023 еллар	-	-	-	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгәе	

3.3	Хезмәт һәм ялны оештыру системасына физик культура һәм спортны кергү	2021-2023 еллар	-	-	-	Район предприятиеләре, оешмалары һәм учреждениеләре (киләшү буенча)
3.4	Спорт майданчыкларында һәм авыл жирлекләре территорияләрендә массакүләм ял итү урыннарында спорт белән шөгьльләну өчен шартлар тудыру	ел саен	-	-	-	Районның авыл жирлекләре (киләшү буенча)
3.5	Район предприятиеләре, оешмалары һәм учреждениеләре арасында иң яхшы физкультура-савыктыру спорт-массакүләм эшен иң яхшы куюга смотр-конкурслар үткөрүне оештыру	2021-2023 еллар	МБ 10,0	МБ 10,0	МБ 10,0	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге Чүпрәле муниципаль районы «спорт мәктәбе» МБУ, Район предприятиеләре, оешмалары һәм учреждениеләре (киләшү буенча)
3.6	Халык арасында хокук бозуларны, алкоголизмны, тәмәке тартуны һәм наркоманияне профилактикалау эшен оештыру	2021-2023 еллар	-	-	-	Россия Эчке эшләр министрлыгының ТР Чүпрәле районы буенча бүлгеге (киләшү буенча), Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге, «Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» ГАУЗ
3.7	Авыл жирлекләре территорияләрендә «Сәламәтлек көннәре», спорт бәйрәмнәре үткөрү	2021-2023 еллар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	Авыл жирлекләре, (киләшү буенча)
3.8	«Сәламәтлек» район хезмәт коллективлары арасында спартакиадалар үткөрү	2021-2023 еллар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге, авыл жирлекләре (киләшү буенча)
3.9	Татарстан Республикасы районнары арасында зона һәм республика ярышларында катнашу	2021-2023 еллар	МБ 70,0	МБ 70,0	МБ 70,0	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге Чүпрәле муниципаль районы «спорт мәктәбе» МБОУ

3.10	«Россия чаңгы юллары», «Милләтләр кроссы» һ. б. традицион массакүләм спорт чараларын оештыру һәм үткөрү.	2021-2023 еллар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлеге, Чүпрәле муниципаль районы «спорт мәктәбе» МБОУ
3.11	Иң популяр спорт төрләре буенча Федерация филиалларының эше	2021-2023 еллар	-	-	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлеге
3.12	Төрле спорт төрләре буенча ветераннар арасында ярышлар оештыру	2021-2023 еллар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлеге
3.13	Ветераннар арасында спартакиадалар оештыру	2021-2023 еллар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлеге
3.14	Өлкәннәр арасында «сәламәтлек сәгаге» сәламәтлелендү гимнастикасын үткөрүне оештыру	2021-2023 еллар	-	-	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлеге
3.15	Татарстан Республикасы муниципаль хезмәткәрләре спартакиадасында катнашу	2021-2023 еллар	МБ 10,0	МБ 10,0	МБ 10,0	МБ 10,0	МБ 10,0	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлеге
3.16	Оешмаларда, предприятиеләрдә һәм авыл жирлекләрендә физик культура һәм спорт өчен жавалпы кешеләрнең эше	2021-2023 еллар	-	-	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлеге
3.17	«Авыл яшьләре», «чаңгычылар көне», «Физкультурачы көне», «Сәламәтлек көне», «Йөгәреш көне»кебек спорт байрәмнәре уздыру	2021-2023 еллар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлеге Авыл жирлекләре (киләшү буенча)
4. Инвалидлар арасында физик культура һәм спорт								
4.1	Инвалидлар өчен спорт учреждениеләрендә физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен кирәкле шартлар тудыру	2021-2023 еллар	-	-	-	-	-	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы башкарма комитеты

4.2	Мини-олимпиадалар, конкурслар һәм ярышлар уздыру	2021-2023 еллар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	Татарстан Республикасы Хезмэт, халыкны эш белән тээмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Чүпрәле муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге; Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлеге
4.3	Өйдә белем алучы инвалид балалар өчен өйдә реабилитация чаралары оештыру	2023 елга кадәр	-	-	-	Татарстан Республикасы Хезмэт, халыкны эш белән тээмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Чүпрәле муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге;
4.4	Мөмкинлекләре чикләнгән спортчыларның Татарстан Республикасы чемпионатларында һәм беренчелекләрендә катнашуы	2021-2023 еллар	МБ 7,1	МБ 7,1	МБ 7,1	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлеге

5. Спорт төрләре буенча Федерация эшен камилләштерү

5.1	Спорт төрләре буенча Федерация эшчәнлеген үстерү	2021-2023 еллар	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлеге Спорт төрләре буенча Федерация (киләшү буенча)
5.2	Россия Федерациясенең ижтимагый эшчәнлегенә турында нигезләмә эшләү	Елның-елында	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының Яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлеге (киләшү буенча)
5.3	Спорт төрләре буенча федерацияләр утырышларын уздыру, планнар кабул итү һәм нәтижәләр ясау	Елга ике тапкыр	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының Яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлеге (киләшү буенча)
5.4	Спорт төрләре буенча федерация филиалының иң яхшы эшенә конкурс оештыру (Бөтенроссия физкультура көненә йомгак ясау)	2021-2023 еллар	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләр, спорт һәм туризм бүлеге Спорт төрләре буенча Федерация (киләшү буенча)

6. Матди-техник базаны үстерү

6.1	Авил жирлекләре территорияләрендә универсаль спорт майданчыклары төзү	2021-2023 еллар	Республика бюджетты	Республика бюджетты	Республика бюджетты	Республика бюджетты	Республика бюджетты	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге
6.2	Иске Чүпрәле авылында чаңгы базасы тезелеше (тренировка трассасы)	2021 ел	Республика бюджетты	Республика бюджетты	Республика бюджетты	Республика бюджетты	Республика бюджетты	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге
6.3	Булган спорт майданчыкларын, спорт залларын, гомуми белем бирү мәктәпләренең спорт жиһазлары белән жиһазландыру һәм реконструкцияләү	2021-2023 еллар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге
6.4	Татарстан Республикасы житәкчелеге белән спорт залларын һәм корымаларын төзү һәм капитал ремонтлау буенча эш башкару	2021-2023 еллар	-	-	-	-	-	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге
6.5	Спорт юнәлешендәге учреждениеләр өчен спорт жиһазлары сатып алу	2021-2023 еллар	Республика бюджетты	Республика бюджетты	Республика бюджетты	Республика бюджетты	Республика бюджетты	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге
7. Мәгълүмати-пропаганда эше								
7.1	«Туган як» район газетасында сәламәт яшәү рәвеше пропагандасы	2021-2023 еллар	-	-	-	-	-	«Татмедиа» ААҖ (ОАО) филиалы «Туган як» район газетасы редакциясе (киләшү буенча)
7.2	Физкультура-спорт оешмаларында физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү мөмкинлекләре турында халыкка мәгълүмат бирү буенча районның рәсми сайтында бүлек булдыру һәм урнаштыру	2021-2023 еллар	-	-	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге

7.3	Районның Туган якны өйрөнү музеенда Чүпрәле муниципаль районының күренекле спортчылары һәм Чүпрәле муниципаль районының спорт ветераннары почмагы булдыру	2021-2023 еллар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	бюджеттан тыш акчалар	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге
7.4	Сәламәт яшәү рәвеше буенча стендлар, мөгълүмати бюллетеньнәр рәсмиләштерү	2021-2023 еллар	-	-	-	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгеге "Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мэдәният бүлгеге" МКУ", Авыл жирлекләре (киләшү буенча), район предприятиеләре, оешмалары һәм учреждениеләре (киләшү буенча)
	БАРЛЫГЫ		МБ 192,1	МБ 192,1	МБ 192,1	